

18.05 nagrywanie rozpraw

Wydział Informacji Sądowej
Naczelnego Sądu Administracyjnego

V Inf/S 041/210/16

Warszawa, dnia 16 maja 2016 r.

**Stowarzyszenie Sieć Obywatelska
Watchdog Polska**
ul. Ursynowska 22/2
02-605 Warszawa

W odpowiedzi na pismo z dnia 15 kwietnia 2016 r. dotyczące możliwości rejestrowania zapisu obrazu i dźwięku z rozprawy przed sądem administracyjnym, działając w imieniu Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

W przepisach ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r. poz. 270 ze zm.), w odróżnieniu od powołanej przez Państwa ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.) brak jest bezpośredniej regulacji prawnej określającej możliwość i tryb nagrywania rozpraw sądowych w postępowaniu sądowoadministracyjnym, zarówno w odniesieniu do stron i uczestników postępowania, jak też przedstawicieli mediów. Nie oznacza to jednak, że utrwalanie przebiegu rozprawy za pomocą urządzeń audiowizualnych nie jest możliwe. Należy bowiem zwrócić uwagę na zasadę jawności czyli jedną z podstawowych zasad postępowania sądowoadministracyjnego, z której wynika m.in. możliwość utrwalenia za pomocą urządzeń elektronicznych obrazu i dźwięku przez osoby biorące udział w jawnym posiedzeniu sądu. Prawo to nie ma jednak charakteru bezwzględnego. Zgodnie z § 59 ust. 3 uchwały Zgromadzenia Ogólnego Sędziów NSA z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie regulaminu wewnętrznego urzędowania Naczelnego Sądu Administracyjnego (M.P. Nr 86, poz. 1007) decyzja w przedmiocie udzielenia zgody na nagrywanie rozprawy za pomocą urządzeń audiowizualnych należy do przewodniczącego składu orzekającego w konkretnej sprawie. Jako osoba zobowiązana do zapewnienia niezakłóconego przebiegu rozprawy, wyraża on zgodę na dokonanie nagrania bądź odmawia jej wyrażenia. Przesłanką uzasadniającą odmowę jest utrudnianie sądowi przeprowadzenia rozprawy. Osobom zainteresowanym zarejestrowaniem przebiegu rozprawy, w tym w szczególności stowarzyszeniom i innym organizacjom społecznym zaleca się zasygnalizowanie sądowi (przewodniczącemu właściwego wydziału) potrzeby zarejestrowania przebiegu rozprawy z odpowiednim wyprzedzeniem. Wcześniejsze złożenie wniosku ze stosownym uzasadnieniem, w tym zakresie pozwala na przygotowanie rozprawy

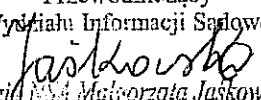
w sposób umożliwiający nagranie bez uszczerbku dla zapewnienia porządku posiedzenia sądu.

Należy jednocześnie zwrócić uwagę, że informacja o przebiegu rozprawy, a w szczególności o czynnościach podejmowanych przez sędziów będących funkcjonariuszami publicznymi, ma charakter informacji publicznej. Nie można jednak zapomnieć, że w rozprawie poza Sądem biorą udział strony postępowania oraz inne osoby zainteresowane, w charakterze publiczności. Zakres ochrony prywatności takich osób jest znacznie szerszy niż w stosunku do osób wykonujących władzę publiczną.

Stąd też umożliwienie każdemu niczym nieograniczonej możliwości nagrywania obrazu i dźwięku z rozprawy mogłoby w określonych sytuacjach zagrażać prawu do prywatności osób występujących przed sądem w charakterze strony lub obserwatora rozprawy.

Na marginesie wskazuję, że polskie regulacje prawne, a także praktyka sądowa w zakresie możliwości nagrywania dźwięku i obrazu z rozprawy na tle prawodawstwa innych państw europejskich nie wprowadzają szczególnych ograniczeń związanych z przedstawionym problemem. Jako przykład pragnę wskazać na francuskie przepisy ustawy wolności prasy, które stanowią, że od chwili otwarcia rozprawy w sądach – w tym w sądach administracyjnych - korzystanie z jakichkolwiek urządzeń służących do nagrywania, przesyłania czy transmitowania głosu lub obrazu jest zabronione. Przewodniczący może zezwolić na fotografowanie pod warunkiem, że strony, ich pełnomocnicy oraz prokurator wyrażą na to zgodę. Również w Niemczech nagrywanie oraz filmowanie i transmitowanie rozpraw jest zabronione. W Czechach, podobnie jak Polsce, transmitowanie głosu i obrazu oraz nagrywanie obrazu podczas posiedzeń sądowych jest możliwe tylko i wyłącznie za zgodą sędziego przewodniczącego udzieloną przed rozpoczęciem rozprawy. Natomiast nagrywanie głosu jest dopuszczalne pod warunkiem powiadomienia o tym sędziego przewodniczącego.

Jednocześnie bardzo dziękuję za zwrócenie uwagi na kwestie związane z praktycznym aspektem rejestracji przebiegu rozprawy, z punktu widzenia organizacji zajmującej się realizacją idei transparentności życia publicznego. Przedstawione przez Państwa sugestie będą cennym materiałem, który zostanie wykorzystany w ramach przeprowadzanych wizytacji oraz na potrzeby ewentualnych szkoleń sędziów sądów administracyjnych.

Przewodniczący
Wydziału Informacji Sądowej

sędzia Małgorzata Jaskowska